

Dato: 17. marts 2024

Bo Håkansson boh@dn.dk
Tlf. 22275157

Miljøministeriet
Departementet
Att. Charlotte Bruun Petersen chbrp@mim.dk
Att. Jacob Korreborg Andersen jkand@mim.dk

Skriftlig høring af notat

Om forslag til Rådets afgørelse om, at man på vegne af EU fremsender forslag til ændringer i bilag II og III under Konventionen om beskyttelse af Europas vilde dyr og planter samt naturlige levesteder (Bern-konventionen) med henblik på møde i Den Stående Komité under konventionen

Danmarks Naturfredningsforening fremsender her kommentarer til notatet.

Overordnet om ulvens situation

Det fremgår af høringsnotatet at baggrunden for Kommissionens forslag bunder i at ulvens fremgang skulle kunne begrunde at beskyttelsen lempes under Bern Konventionen. Herefter vil beskyttelsen kunne lempes under EU's habitatdirektiv, hvorefter medlemslandene vil kunne fastsætte jagttid på ulv under forudsætning af, at ulven har "gunstig bevaringsstatus".

Om situationen for ulve i Europa angives i høringsnotatet:

"Forslaget fremsættes på baggrund af oplysninger om ulvens bestandsudvikling i EU, som senest opgjort i hhv. 2022 af LCIE (Large Carnivore Initiative for Europe) og i 2023 i forbindelse med en analyse af ulvens status i EU, der er gennemført for EU-Kommissionen. Det fremgår af forslaget, at der de senere årtier har været en positiv tendens med hensyn til ulvens bevaringsstatus, og at ulven har reetableret sig på tværs af kontinentet med en betydelig udvidelse af artens udbredelsesområde og en fordobling af bestandsniveauet over en tiårig periode. Med udgangspunkt i nyeste data om bestandens størrelse er der ifølge forslaget tilstrækkelig dokumentation til støtte for tilpasningen af ulvens status inden for rammerne af Bern-konventionen".

Vi noterer os at der henvises til "en analyse af ulvens status i EU, der er gennemført for EU Kommissionen". I denne analyse¹ fremgår imidlertid også at ulvebestandene fortsat anses for truede i en række medlemslande, jf. disse landes seneste rødlistevurderinger (tabel hentet fra analysen).

	Member States
Not included in RB	Bulgaria, Hungary, Latvia, Lithuania, Luxemburg, Netherlands
Regionally Extinct	Austria (2005), Belgium (2014)
CR	Czech Republic (2017)
EN	Finland (2019), Portugal (2022), Slovenia (2002), Sweden (2020),
VU	Denmark (2018), Estonia (2022), France (2017), Germany (2020), Greece (2009)
NT	Croatia (2014), Italy (2022), Poland (2001), Slovak Rep. (2001), Spain (2007)
LC	Romania (2002)

Table 2.3.1. Wolf threat category in each Member State according to the national Red Books (RB).
From Boitani et al. (2022)

¹ [LINK til EU Kommissionens analyse](#)

Som det fremgår viser de seneste rødlistevurderinger for blandt andet Tyskland og Danmark at de nationale bestande anses for "Sårbare" (VU) som tilhører kategorien af truede arter²

Det er korrekt som det anføres i notatet at ulven er i fremgang i Europa. Men det er en meget væsentlig oplysning som grundlag for en politisk stillingtagen, at ulve fortsat er rødlistede som "Sårbare" i blandt andet Tyskland og Danmark. *Denne faktuelle oplysning bør indgå i notatet.*

EU Kommissionens tilgang til opdatering af bilagene: ikke opdatering for truede arter

EU Kommissionen oplyser i et svar til Parlamentet at det IKKE er hensigten at foretage en generel opdatering af habitatdirektivets bilag³. Hensigten er dermed alene at flytte ulv fra bilag IV til bilag V.

EU Kommissionen lægger dermed udelukkende op til at ville ændre bilagene for én art, med henblik på at gøre denne art jagtbar. Mens der altså IKKE lægges op til at opdatere bilagene generelt, så truede arter, som aktuelt ikke er beskyttede, kunne tilføjes bilag IV. Det er ikke en fagligt lødig tilgang til opdatering af bilagene men rent politisk. *Dette bør fremgå af notatet.*

Det er dermed et meget principielt og grundlæggende politisk spørgsmål om den danske regering bør støtte en tilgang, hvor EU Kommissionen med direkte henvisning til "faglighed" udelukkende lemper beskyttelsen af én art. Mens Kommissionen ikke agter at opdatere bilagene så truede arter, der i dag ikke er beskyttede, omfattes af beskyttelse. Er det virkelig en "faglig" tilgang som den danske regering vil stå på mål for?

Om notatets angivne formål med at lempe beskyttelsen

I notatet henvises som begrundelse for regeringens intention om at stemme for en lempelse af beskyttelsen til et ønske om "større fleksibilitet i ulveforvaltningen i fremtiden".

Der er ikke nogen angivelse af, hvilken konflikt der måtte kunne løses med større fleksibilitet, end den fleksibilitet som allerede er givet i habitatdirektivets artikel 16.

I den sammenhæng må det i dansk kontekst være relevant at notatet gengiver den kendsgerning, at miljøministeriet i de forgangne 12 år, hvor der har været ulve i Danmark, har anvendt de allerede eksisterende fravigelsesmuligheder 0 gange. *Dette bør nævnes i notatet.*

Antager man at ønsket om større fleksibilitet knytter sig til et ønske om at reducere omfanget af ulveangreb på husdyr, og et ønske om at kunne fjerne ulve som måtte miste deres skyhed, *må det også være relevant at angive at fravigelsesmulighederne giver mulighed for, efter miljøministeriets egen vurdering, at skyde ulve som måtte forcere ulvesikrede hegn og miste deres skyhed.*

For så vidt angår angreb på husdyr bør det fremgå at miljøministeriet har registreret ulveangreb på husdyr i omtrent 7 år. ***Der har i denne periode ikke været ulveangreb på husdyr bag fungerende ulvesikrede hegn.*** *Det bør omtales i notatet.*

Ligeledes har der i 12 år været 0 eksempler på at ulve har tabt deres skyhed overfor mennesker endsige været aggressive. *Det bør omtales i notatet.*

² <https://ecos.au.dk/forskningraadgivning/temasider/redlist/om-roedlisten/roedlistekategorierne>

³ E-9-2024-000027-ASW_DA.pdf (europa.eu)

I analysen udarbejdet for EU Kommissionen, som notatet henviser til, angives om "jagt" i forhold til et formål om at reducere omfanget af angreb på husdyr (side 10):

"Evidence in North America show that lethal control reduced damage to livestock only when it was intense enough to reduce wolf populations over large areas. In France, the research conducted to assess the effects of targeted culling on wolf depredations was inconclusive".

Og det angives endvidere (side 9):

"The best way to reduce livestock losses due to wolf attacks is to apply effective and adapted measures to prevent wolf depredation. Much information has been published in recent years on the different methods available and their effectiveness in terms of livestock protection. Many of the publications come from EU funded LIFE Projects".

Mens der absolut intet er i analysen som anbefaler jagttid, er der omvendt en konstatering af at afværgeforanstaltninger generelt, altså i EU kontekst, "er den bedste måde" til at reducere ulveangreb på. Det bør omtales i notatet.

I analysen beskrives også de gældende muligheder under habitatdirektivet til de allerede omfattende muligheder og praksis for at nedlægge ulve. Det angives blandt andet:

"For those Member States where wolves are listed in Annex IV of the Habitats Directive, derogations can be used on a case-by-case basis, in line with the requirements of the Directive. The use of derogations is highly variable in the MS. For instance, France (Annex IV), has introduced a maximum ceiling for all the targeted lethal removal authorizations of wolves. This has increased from 10% of the wolf population size in 2004 to 19-21% in 2021. Yet, the wolf population is still increasing. In Sweden (Annex IV), wolves are culled by means of protective hunting (targeted lethal removal) and licenced hunting (non-targeted lethal removal). In the 2022-2023 winter season, 57 wolves were legally culled (14% of the population)".

Der er dermed allerede en overordentlig stor fleksibilitet for medlemslandene for anvendelse af fravigelsesmulighederne. Det bør omtales i notatet som en væsentlig del af beslutningsgrundlaget.

Danmarks Naturfredningsforenings overvejelser

- Ulv er i Danmark og Tyskland fortsat anført som "Sårbar" under rødlistekategorien "truede arter".
- Der er allerede i dag meget vidtgående muligheder for at skyde ulve under de gældende fravigelsesbestemmelser angivet i habitatdirektivets artikel 16.
- Danmark har i de forgangne 12 år med ulve i Danmark ikke set et behov for at anvende disse eksisterende fravigelsesmuligheder.
- Der har været 0 angreb på husdyr indenfor fungerende ulvesikret hegning og 0 ulve der har tabt deres skyhed.
- Der skal uanset en ændring af ulvens beskyttelsesstatus opretholdes en sund bestand i Danmark.
- Jagt på ulve vil derfor ikke reducere omfanget af angreb på husdyr. Det vil kun afværgeforanstaltninger som fx hegning, idet andre ulve fortsat vil kunne angribe husdyrene hvis der ikke er ulvesikret hegning.
- Analysen udarbejdet for Kommissionen, på Kommissionens eget opdrag, peger på afværgeforanstaltninger som "bedste løsning".

Overfor disse kendsgerninger står et ikke nærmere defineret ønske om "større fleksibilitet i ulveforvaltningen" som ud fra en antagelse om dog at måtte være rettet mod et formål ikke

fremstår hverken behovsbegrundede eller med dokumenterbare effekter, ud fra de antagne formål, hverken i dansk eller EU kontekst. Flexibilitet til hvad? Med hvilket formål?

Danmarks Naturfredningsforening er selvfølgelig opmærksom på at det af notatet fremgår at der ikke med en lempelse af beskyttelsen af ulv under Bern Konventionen automatisk indtræder en mulighed for at drive jagt på ulv i Danmark.

Men det er EU Kommissionens specifikt angivne hensigt at søge beskyttelsen lempet efterfølgende i habitatdirektivet ved at flytte ulv fra bilag IV til bilag V.

Dermed VIL der blive indført jagt på ulv i EU, hvis forslaget vedtages.

Flyttes ulven til bilag V vil den til enhver tid siddende danske miljøminister med hjemmel i jagtlovens⁴ § 3 stk. 2 egenhændigt og umiddelbart kunne fastsætte jagttid på ulv, under forudsætning af at ulv måtte have "gunstig bevaringsstatus" i Danmark.

Den kendsgerning at ulven skal have gunstig bevaringsstatus, før jagt kan indføres, indebærer at det antagne formål om at ville reducere antallet af ulveangreb på husdyr synes yderligere paradoksalt: Indføres jagt i Danmark (eller andre EU lande) vil man ikke kunne reducere antallet af ulve til et så lavt niveau, at der vil være en reel effekt. Derfor peges i analysen udarbejdet til EU Kommissionen på, at afværgeforanstaltninger er "den bedste løsning".

For så vidt angår bekymring for ulveangreb på mennesker er fra politisk side beklageligvis fremsat udokumenterede og direkte fejlagtige påstande om ulves farlighed.

Danmarks Naturfredningsforening finder det derfor *ønskeligt at notatet inddrager de ekspertvurderinger og konklusioner herom*, som gengives i et faktatjek af påstandene⁵.

Danmarks Naturfredningsforening anser det for et overordentligt principielt spørgsmål, om den danske forvaltning af vores dyreliv skal tage udgangspunkt i fakta eller myter, og hvad regeringens tilgang til forvaltningen i EU skal være. Herunder om et ønske om "større flexibilitet" i forvaltningen vil tjene det (antagne) formål eller reelt bunder i følelser om, hvorvidt man kan lide arten eller ej. Regeringens intention om at stemme for at lempe beskyttelsen handler således ikke "kun" om ulv, men om hvorvidt vi i Danmark og i resten af EU i det 21 århundrede skal sikre at der faktisk er en sammenhæng mellem det ønskede formål og de virkemidler der tages i anvendelse, når konflikter mellem dyr og mennesker skal håndteres? Eller om vi skal have "flexibilitet" til at skyde tilfældige individer af arter, som et givent politisk flertal ikke måtte bryde sig om?

Både EU Kommissionens baggrund for forslaget og EU Kommissionens tilgang til ændring af habitatdirektivets bilag er decideret fagligt useriøs og populistisk.

Danmarks Naturfredningsforening noterer sig endvidere at de europæiske jægeres paraplyorganisation FACE har modtaget budskabet om at EU vil indføre mulighed for jagt på ulv med glæde. Ledsaget af et ønske om også at få jagt på 2 andre store rovdyr, som er omfattede af samme bestemmelser i EU lovgivningen – los og bjørn⁶.

Danmarks Naturfredningsforening sidder derfor tilbage med et grundlæggende spørgsmål om, hvorvidt ønsket fra jægerne organisationer om jagt på ulv virkelig er begrundet i det oplyste ønske om at "øge sameksistensen" mellem mennesker og rovdyr, eller blot er et ønske om at få adgang til rekreativ jagt på de store rovdyr igen?

⁴ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/639>

⁵ [Venstres miljøordfører puster til ulvefrygt | Tjekdet](#)

⁶ [FACE | Changing the protection status of wolves in Europe: FACE response on the next steps](#)

Og med et grundlæggende spørgsmål om, hvorvidt regeringen virkelig ønsker at medvirke til at indføre jagt på de store rovdyr igen, med udgangspunkt i EU Kommissionens useriøse tilgang?

På den baggrund giver vi denne indstilling:

Danmarks Naturfredningsforenings indstilling

Den danske regering bør stemme nej til Kommissionens forslag om at anmode Bern Konventionen om at lempe beskyttelsen af ulv, fordi der under habitatdirektivets artikel 16 allerede er meget vide muligheder for at fravige beskyttelsen, herunder skyde ulve som måtte vise tegn på at tabe skyheden eller være i stand til at krydse ulvesikker hegning.

Og med henvisning til at den analyse som er udarbejdet for EU Kommissionen direkte omtaler afværgeforanstaltninger som den bedste løsning i forhold til sikring af husdyr.

Derudover bør Danmark ikke medvirke til en useriøs tilgang til opdatering af bilagene under habitatdirektivet ved alene at lempe beskyttelsen af én art, samtidig med at man afviser opdatering af bilagene med henblik på at kunne beskytte truede arter, der i dag ikke er beskyttede.

Regeringen og Folketinget bør endvidere notere sig at det i Danmark, så vidt vides som det eneste land i verden pt, er lykkedes for de centrale interessenter i fuld enighed at indstille en forvaltningsplan for ulv til den tidligere miljøminister. Miljøministerens Vildtforvaltningsråd har således udarbejdet den gældende forvaltningsplan. For mere end et år siden har Vildtforvaltningsrådet igen i fuld enighed indstillet en opdateret forvaltningsplan til den nuværende miljøminister, som miljøministeren fortsat ikke har forholdt sig til endsige taget til sig. Også i dette lys synes regeringens ønske om "større fleksibilitet" bemærkelsesværdig. Indføres der jagttid på ulv i Danmark på det foreliggende useriøse grundlag, vil der næppe fremover kunne opnås enighed om indstillinger om forvaltningen af ulv. Det står dog ikke klart for os, om man politisk vil tillægge det betydning.

Med venlig hilsen

Biolog i Danmarks Naturfredningsforening,
medlem af miljøministeriets Ulveforvaltningsgruppe siden dennes etablering.

Kopi:

Folketingets Europaudvalg
Folketingets Miljø- og fødevareudvalg